

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy (SPPW), potocznie nazywany funduszem szwajcarskim – to nazwa formy pomocy finansowej dla Polski, udzielonej w ramach szwajcarskiego programu pomocy dla nowych państw Unii Europejskiej. Jego celem jest stymulowanie rozwoju społeczno-gospodarczego w słabiej rozwiniętych regionach Europy. W ramach tego funduszu uprawnione podmioty np. organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, uczelnie, administracja publiczna otrzymują bezzwrotne dotacje na realizację konkretnych projektów.

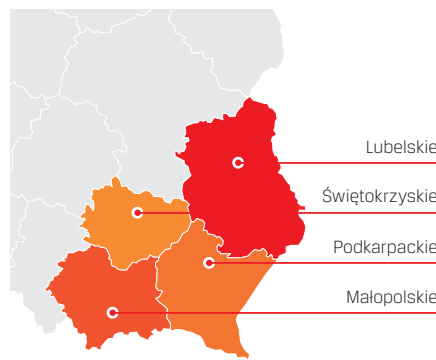
Polska jest państwem, które dostało największe wsparcie: blisko 40% z całej puli środków, dostępnych dla państw-beneficjentów – czyli **489 milionów franków szwajcarskich**.

Jakie projekty otrzymały dofinansowanie?

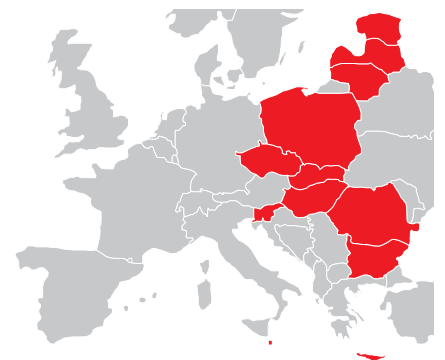
Fundusz szwajcarski wspiera projekty z zakresu infrastruktury, bezpieczeństwa, sektora prywatnego, ochrony zdrowia i środowiska, jak również działania na rzecz lokalnych społeczności, rozwoju lokalnego oraz wzmacniania potencjału regionów. Dotacje uzyskali również wnioskodawcy prowadzący badania naukowe w wybranych obszarach, a także organizacje pozarządowe. Wspierana jest wymiana doświadczeń między polskimi i szwajcarskimi regionami/institucjami oraz promocja dobrych praktyk.

Wsparcie dla województw

40% ogółu środków dla czterech województw; w szczególności na rozwój regionalny, bioróżnorodność i poprawę usług pomocy społecznej

Państwa beneficjenci

● Państwa-beneficjenci szwajcarskiego programu współpracy

Podział środków wg obszarów tematycznych

sektor prywatny

Celem tego obszaru jest poprawa dostępu do kapitału dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz poprawa otoczenia biznesu, a także zwiększenie konkurencyjności regionów poprzez społeczną odpowiedzialność biznesu.

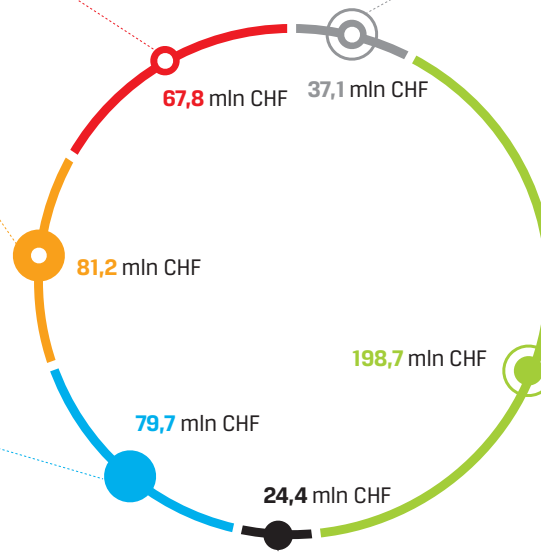
rozwój społeczny i zasobów ludzkich

Ten obszar tematyczny koncentruje się na wzmocnieniu potencjału naukowego poprzez finansowanie badań naukowych i stypendiów. Ponadto promowana jest profilaktyka zdrowotna oraz poprawa poziomu usług pomocy społecznej.

bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform

Ten obszar tematyczny koncentruje się na inicjatywach mających na celu rozwój regionalny obszarów peryferyjnych i słabo rozwiniętych. Wspierane są samorządy lokalne oraz lokalne sieci i partnerstwa. Środki finansowe zostały także wykorzystane na projekty z zakresu ochrony granic i migracji.

zarządzanie SPPW przez Szwajcarię

alokacje specjalne

Grant Blokowy dla Organizacji Pozarządowych i Polsko-Szwajcarskich Regionalnych Projektów Partnerskich
Celem jest promowanie roli społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmacnianie polsko-szwajcarskiego partnerstwa pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, partnerami społecznymi i instytucjami.

Fundusz na Przygotowanie Projektu
Fundusz ten zapewniał wsparcie finansowe procesu przygotowania Kompletnych Propozycji Projektów.

Fundusz Pomocy Technicznej
Fundusz ten służy wsparciu administracji publicznej oraz innych podmiotów w wykonywaniu zadań koordynacji i nadzoru wdrażania SPPW.

środowisko i infrastruktura

Celem tego obszaru jest odbudowa i modernizacja podstawowej infrastruktury środowiskowej oraz poprawa stanu środowiska. Ze środków szwajcarskich finansowane są projekty z zakresu zagospodarowania odpadów niebezpiecznych, transportu publicznego, efektywności energetycznej i bioróżnorodności.

Bezpieczeństwo, stabilność i wsparcie reform

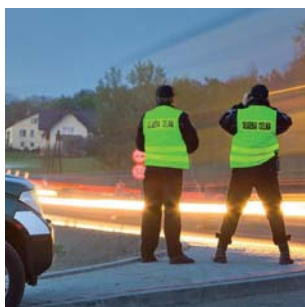
– to obszar przeznaczony głównie dla terenów położonych na peryferiach, które z różnych powodów nie mogły się dynamicznie rozwijać. W jego ramach realizowane są projekty dotyczące zwiększenia bezpieczeństwa granic, migracji, a także wspierane inicjatywy lokalnych samorządów i organizacji, których celem jest rozwój regionu (gospodarczy, kulturowy, społeczny, itp.).

Przykładowe projekty zrealizowane w tym obszarze:

Alpy Karpatom

Program Fundacji Karpackiej – Polska wspomaga rozwój regionu Bieszczad i Beskidu Niskiego poprzez zwiększanie atrakcyjności turystycznej, dbałość o zachowanie lokalnej kultury, wsparcie dla przedsiębiorców działających na jej rzecz oraz wymianę doświadczeń z regionami alpejskimi w Szwajcarii.

Przygotowanie mobilnych grup kontrolnych Służby Celnej do wykonywania zadań szybkiego reagowania i zarządzania kryzysowego

Dzięki temu projektowi Ministerstwa Finansów służby celne zostały wyposażone w nowoczesny sprzęt (m.in. jedyny w Polsce skaner do prześwietlania wagonów kolejowych), nowoczesne samochody oraz mobilne punkty kontroli. Celnicy zostali także przeszkoleni w zakresie m.in. negocjacji kryzysowych, a także mieli możliwość zdobycia praktycznych umiejętności na specjalistycznych kursach.

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Projekt Komendy Głównej Policji zrealizowany w powiatach, przodujących w statystykach wypadków drogowych. W trakcie jego trwania powstały m.in. nowe, bezpieczne przejścia dla pieszych, zamontowano progi zwalniające oraz dodatkowe oznakowanie. Komenda Główna Policji zakupiła również nowoczesne radiowozy z wideorejestratorami, a jej przedstawiciele wielokrotnie spotykali się ze stroną szwajcarską, aby wymienić doświadczenia.

Środowisko i infrastruktura

– w tym obszarze wspierane są projekty, które miały za zadanie rozbudowę szeroko rozumianej infrastruktury związanej ze środowiskiem. Realizowane pomysły dotyczą odnawialnych źródeł energii, usuwania ze środowiska materiałów niebezpiecznych, ochrony obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo, jak również poprawy efektywności transportu publicznego.

Przykładowe projekty zrealizowane w tym obszarze:

Poprawa efektywności energetycznej poprzez wprowadzenie systemów energii odnawialnej oraz modernizacja instalacji grzewczych w wybranych, publicznych, wojewódzkich zakładach opieki zdrowotnej

To projekt województwa małopolskiego polegający na dofinansowaniu instalacji solarnych (tzw. kolektorów słonecznych) na budynkach publicznych w Małopolsce oraz modernizacji systemu ogrzewania tych budynków tak, by mniej szkodził środowisku.

Demontaż i bezpieczne składowanie wyrobów zawierających azbest z obszaru województwa małopolskiego

Dzięki projektowi Gminy Szczucin mieszkańcy z województwa małopolskiego mogli skorzystać z oferty darmowego usunięcia azbestowych dachów i odpadów składowanych na posesjach. Działania objęły również utylizację dzikich wysypisk w lasach.

Tarliska Górnej Raby

Są projektem stowarzyszenia „Ab Ovo” przywracającym naturalne warunki w korycie rzeki Raby (w jej górnym biegu) oraz zapewniającym równowagę środowisku. W jego ramach zapewniono rybom swobodny dostęp do tarlisk (miejsc lęgowych) oraz uporządkowano zaniedbaną roślinność na brzegach rzeki, sadząc rosnące tu niegdyś gatunki.

Sektor prywatny

– ten obszar jest przeznaczony dla projektów mających wspierać kapitałowo i kompetencyjnie przedsiębiorców oraz realizować zadania społecznej odpowiedzialności biznesu (włączania się biznesu w lokalne inicjatywy na rzecz ludności i środowiska).

Przykładowe projekty zrealizowane w tym obszarze:

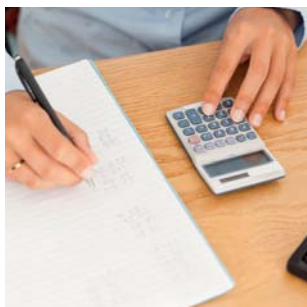
Projekt indywidualny Krajowego Funduszu Kapitałowego S. A. dotyczący wspierania venture capital

W ramach projektu tworzone są fundusze venture capital, pomagające pozyskać przedsiębiorcom finansowanie dla ich innowacyjnych pomysłów.

Zwiększanie konkurencyjności regionów poprzez społeczną odpowiedzialność biznesu (CSR – Corporate Social Responsibility)

Projekt Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, którego głównym celem jest wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw we wdrażaniu tej polityki. Przedsiębiorcy biorący w nim udział mogą liczyć na poszerzenie swojej wiedzy, odbyli również zagraniczne wizyty studyjne, obserwując realizację CSR w praktyce. Z funduszy projektu dofinansowano także wdrożenie CSR w wybranych firmach.

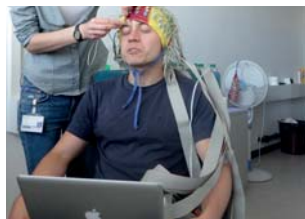
Budowa zdolności instytucjonalnych i prawnych na poziomie krajowym w zakresie sprawozdawczości finansowej i audytu

Celem projektu jest wprowadzenie w Polsce, przy udziale Banku Światowego, międzynarodowych standardów sprawozdawczości i rewizji finansowej oraz przeszkolenie polskich rewidentów w zakresie ich stosowania.

Rozwój społeczny i zasobów ludzkich

– obszar, w ramach którego realizowane były dwa rodzaje działań: po pierwsze badania naukowe, rozwój, staże i stypendia dla pracowników naukowych, a po drugie aktywności związane z profilaktyką zdrowotną, poprawą jej jakości (szczególnie dla grupy osób niepełnosprawnych i starszych) oraz wspieraniem domów pomocy społecznej.

Przykładowe projekty zrealizowane w tym obszarze:

Fundusz Stypendialny SCIEIX – program wymiany naukowców

Umożliwia 120 młodym, polskim naukowcom odbycie staży i wizyt studyjnych w szwajcarskich ośrodkach naukowych. Jego celem jest nawiązanie ciekawych kontaktów, współpracy oraz prowadzenie wspólnych projektów badawczych.

Edukacja, promocja i profilaktyka w kierunku zdrowia jamy ustnej skierowana do małych dzieci, ich rodziców, opiekunów i wychowawców

Projekt Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu koncentruje się na zapobieganiu próchnicy u dzieci w wieku przedszkolnym. W ramach niego zorganizowano akcje informacyjne dla rodziców, wychowawców, warsztaty w przedszkolach oraz spotkania z sympatycznym królikiem Pampisem, zachęcającym maluchy do dbania o zęby.

Fundusz dla Organizacji Pozarządowych

Wspiera działania z zakresu edukacji obywatelskiej i partycypacji w polityce publicznej. Przykładem był skierowany do młodzieży projekt pod nazwą „Tarnowska Liga Debatancka”, gdzie uczniowie szkół ponadgimnazjalnych walczyli o tytuł mistrza debatowania w stylu oksfordzkim, na tematy związane z edukacją obywatelską. Wdrażany przez Ecorys Polska.

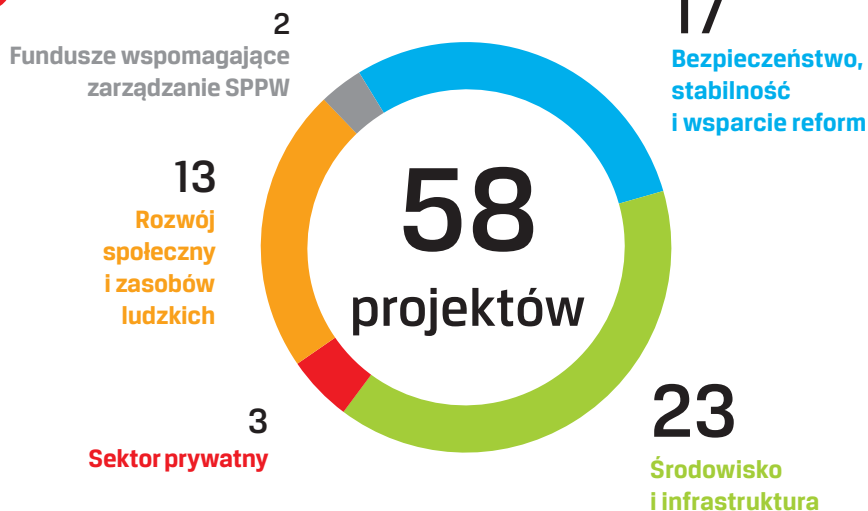
Fundusz Partnerski

Powołany został w celu ułatwienia nawiązywania kontaktów między instytucjami, organizacjami, władzami lokalnymi Polski i Szwajcarii oraz wymiany doświadczeń i dobrych praktyk. Wyjazdy, wizyty studyjne i wspólne dyskusje pozwoliły podpatrzeć wiele ciekawych rozwiązań i podzielić się własnymi doświadczeniami. Fundusz wdraża Ecorys Polska.

Fundusz szwajcarski w statystykach

- **Polska** – jednym z 12 państw-beneficjentów funduszy pochodzących ze Szwajcarii;
- **489 mln CHF** bezzwrotnej pomocy dla Polski;
- Wsparcie dla **4 głównych obszarów**: bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform; środowisko i infrastruktura; sektor prywatny; rozwój społeczny i zasobów ludzkich;
- Zorganizowano **80 konkursów** na dofinansowanie projektów;
- Podpisano **umowy na 100% środków** dostępnych w Programie;
- **58 dużych**, starannie wybranych projektów i programów w realizacji;
- Wsparcie dla ok. **1300 mniejszych projektów**;
- Średni udział beneficjentów w wysokości **15% wkładu własnego**;
- Minimum **40% środków dla 4 województw południowo-wschodniej Polski**;
- Okres trwania Programu: **do 2017 r.**

Duże projekty i programy realizowane w Polsce

Polsko-szwajcarska współpraca partnerska

Współpraca między Polską i Szwajcarią przynosi korzyści obu państwom. Dla Polski jest to możliwość zrealizowania wielu innowacyjnych pomysłów, poprawa stanu środowiska, wsparcie w działaniach lokalnych organizacji, stowarzyszeń i aktywnych mieszkańców, a także uchronienie dawnych tradycji przed zapomnieniem. Wizyty studyjne dają możliwość lepszego poznania obu krajów oraz podzielenia się wiedzą i doświadczeniami. Szwajcarzy mogą liczyć na nawiązanie kontaktów handlowych, wymianę doświadczeń, wspólne realizowanie projektów. Polska i inne państwa korzystające z funduszu to także atrakcyjne rynki zbytu, otwierające Konfederacji Szwajcarskiej możliwość współpracy z całą Unią Europejską. Dzięki funduszom rozkwita również europejska nauka. Programy stypendialne dla samodzielnych badaczy i doktorantów, wymiana kadry naukowej, prowadzenie wspólnych projektów badawczych pozwalają obu stronom rozwijać także i tę dziedzinę.

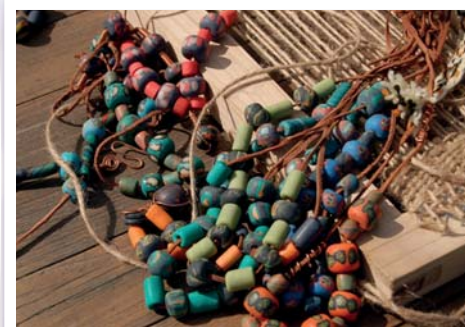
Należczów: W ramach projektu „Euroszansa dla Lubelszczyzny” powstał hotel na drzewie. Każdy może wynająć sobie domek, umieszczony... w koronie drzewa.

Szlak rowerowy i pieszy Gór Świętokrzyskich: Dzięki projektowi „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością” przejechanie na rowerze lub przejście piechotą przez najpiękniejsze tereny Świętokrzyskiego przestało już być problemem.

Zagórz: Najlepsza pamiątka z wakacji w Bieszczadach? Wyroby lokalnych rzemieślników i prace regionalnych artystów, które dzięki projektowi „Reaktywacja Galerii Bieszczadzkiej Grupy Twórców Kultury” dostępne są w Zagórz.

Okolice Hrubieszowa: Tu znajduje się Gotania, gdzie wieki temu mieszkali Goci. Dzięki realizacji projektu o tej samej nazwie, można było tu obejrzeć historyczne bitwy między Rzymianami i Barbarzyńcami oraz spróbować swoich sił w rzemiośle.

Zdjęcia: archiwum Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwa Finansów (Służba Celna), Komendy Głównej Policji, Fundacji Karpackiej-Polska, Miasta Hrubieszów, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Photogenica, Printomato, Depositphotos

Kontakt

Krajowa Instytucja Koordynująca, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, www.programszwajcarski.gov.pl
Biuro Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, Ambasada Szwajcarii, www.swiss-contribution.admin.ch/poland/pl/Home

